

Motion till riksdagen 2021/22:3112

av Cecilia Widegren m.fl. (M)

Modernisera för A- respektive EPA-traktorer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en justering av hastigheten för EPA-traktorer så att reglerna likställs med dem som gäller för EU-mopeder och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Transportstyrelsen i uppdrag att omgående analysera eventuella nackdelar i fråga om trafiksäkerhet, utbildning och liknande vad gäller fordon av samma karosskaraktär eller mer omfattande jämfört med hastighetsbegränsningar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Traktorer får efter EU-inträdet, år 1995, köra i 40 kilometer per timme. EU-mopeder får framföras i 45 kilometer per timme. Däremot får A-traktorer eller så kallade epa-traktorer enbart framföras i en hastighet av 30 km per timme. Detta trots att karosser och andra trafikhöjande åtgärder har en normalt högre standard för att framföra ett fordon. För många unga människor utanför tätorter är enda chansen att ha fler valmöjligheter att förverkliga sina drömmar. Sedan ett par år tillbaka har ett efterlängtat besiktningskrav införts på epatraktorer för att stärka kvaliteten och trafiksäkerheten. Med det som avstamp i att höja kvaliteten och trafiksäkerheten vore det på sin plats att modernisera föreskrifter och regleringar för dessa fordon, bl.a. vad gäller klimat och miljö, och därmed även ge dessa unga som har mognad för att framföra mopeder och mopedbil, med en hastighet av 45 km per timme.

A-traktor eller epatraktor är en serietillverkad bil eller en tung lastbil som är ombyggd så att den har samma egenskaper som en traktor. Epatraktorn har ingen konstruktiv maxhastighet men den får inte framföras med en högre hastighet än 30 km/tim. En A-traktor får till skillnad från en epatraktor inte vara konstruerad för en

högre hastighet än 30 km/tim. Enligt Transportstyrelsens statistik över registrerade fordon finns det närmare 20 000 stycken A-traktorer och epatraktorer registrerade i Sverige. Bara i Halmstad, Varberg, Hylte, Laholm, Falkenberg och Kungsbacka är det över 1 000 registreringar. Det är således en fråga för hela landet och hela Sverige.

Senaste året har något som liknar en explosion skett vad gäller antalet A-traktorer. Detta sedan man möjliggjort att framföra vilket som helst fordon som nu stryps till hastigheten 30 km/h som en epa – mycket populärt och ett tydligt tecken för regeringen att se behovet av att omgående göra om föreskrifterna enligt intentionerna i denna motion. Unga människor är lika viktiga trafikanter som äldre!

Lagstiftningen hänger inte med epa- och A-traktorernas utveckling. Det är dags att likställa hastigheten för fordon av samma tillhörighet, som A-traktorer och epatraktorer. Det är ologiskt att inte även sådana karosfordon som en A-traktor eller epatraktor skulle kunna få framföras i åtminstone 45 kilometer per timme. Det är därför dags för regeringen att agera och modernisera föreskrifter och regler för att unga ska få fler chanser att framföra fordonen.

Ofta blandas A-traktorn ihop med epatraktorn. Utseendemässigt är det inte svårt att blanda ihop de båda, men regelmässigt skiljer de sig åt. Fram till den 1 april 1975 kunde en bil byggas om till epatraktor, och därför tillhör epatraktorn ett äldre regelverk i vilket det fanns utrymme för ombyggnation av bilar till motorredskap. Detta gör alltså att en epatraktor måste besiktigas årligen.

I Sverige finns närmare 20 000 registrerade A-traktorer och störst antal finns i Sundsvalls kommun med 319 registrerade fordon, följt av Uppsala kommun med 246. Varken Stockholm, Göteborg eller Malmö finns bland de 20 A-traktortätaste kommunerna i landet, vilket tydligt visar på att detta är en landsbygdsfråga för unga. Kommuner som Borås har 112 fordon, Vara 133, Göteborgs stad 102, Norrköping 184 och Jönköping 170 registrerade A-traktorer, enligt Transportstyrelsen.

T ex har Dalarnas län en A-traktortäthet på 92 per 10 000 invånare, med orter som Falun med 393 registrerade, Borlänge med 314 och Mora med 254 registrerade som exempel.

I Västerbotten finns 1 798 registrerade A-traktorer med t ex Skellefteå med 423 fordon och Umeå med 400 st.

I Jönköping finns 1 532 fordon registrerade, varav 357 i Jönköping och 157 i Värnamo. I Östergötland finns 1 593 registrerade, varav 327 stycken i Norrköping och 226 fordon i Norrköping. I Västra Götaland finns 5 344 fordon registrerade.

I Västsverige är det Varbergs kommun som toppar listan över flest registrerade A-traktorer – 166 A-traktorer – tätt följd av Marks kommun med 144 fordon, Falköpings kommun 137 och Kungälv kommun med 135 registrerade A-traktorer. Andra kommuner som Borås kommun har 112 fordon, Vara kommun 133, Kungsbacka kommun 111, Lidköpings kommun 116, Orust 104 och Göteborgs stad 102 registrerade A-traktorer enligt Transportstyrelsen. Det finns med andra ord tusentals i Sverige, varav mer än hälften är i trafik. För att stärka trafiksäkerheten och kvaliteten skärps nu kraven för fordonen, vilket är både efterlängtat och rimligt, men regeringen missar samtidigt att väga upp dessa skärpningar med att likställa dessa fordons hastighet med t ex EU-mopederna. Vi anser därför att regeringen begränsar Sveriges unga, inte minst på landsbygden.

I Sverige finns i dag färre epatraktorer än A-traktorer. Enligt Transportstyrelsens vägtrafikregister fanns det drygt 8 000 epatraktorer i fjol.

Enligt EU-regler är den tillåtna konstruktiva hastigheten för traktorer i dag 40 kilometer per timme. Eftersom A-traktorn är en svensk företeelse har den därför kvar den svenska begränsningen. En ändring för att reglerna för A-traktorer och epatraktorer ska kunna likställas med de regler som gäller för EU-mopeder bör övervägas.

Den saktfärdiga regeringen gav redan under gamla infrastrukturminister Anna Johansson uppdraget åt Transportstyrelsen att identifiera behovet av att modernisera dessa föreskrifter med hänsyn till buller och miljö och har för avsikt att se över föreskrifterna. Tyvärr ägnade aldrig den rödgröna regeringen något större intresse åt att underlätta för ungdomar på landsbygden.

Vi anser därför att samtidigt som man skärper kraven, t.ex. besiktning för A- och epatraktorer, bör dessa ökade krav kompletteras med bland annat höjd hastighet. Alltför länge har till exempel en A-traktor och epatraktor inte kunnat framföras i mer än 30 kilometer per timme. Samtidigt får ekipage som en lantbrukstraktor med upp till 60 ton framföras i 40 kilometer per timme. Sett till trafiksäkerhet för föraren blir det därtill svårmotiverat/-tolkat att en betydligt mycket mer krockkänslig mopedbil eller EU-moped får framföras i upp till 45 kilometer per timme, men inte en A- eller epatraktor, än.

Vi har under lång tid påtalat dessa brister och äntligen har Transportstyrelsen fått i uppdrag att göra en översyn. Den översynen förväntar vi oss nu inkluderar flera delar, bland annat hur A-traktorer stryps. För att värna miljö och hållbar utveckling bör man återkomma med förslag om att man inte behöver köra på fullt varvtal för att uppnå den tillåtna maxhastigheten. Nuvarande lösning med höga varvtal för låg effekt sliter onödigt mycket på motorer, medför ljudföroreningar, drar mer bränsle än nödvändigt och påverkar på så vis miljön på ett sätt som går att undvika. Därtill bör översynen se till att återkomma med hastighetshöjningar som likställer dessa fordon med andra.

Regeringen kan på dessa sätt möjliggöra att unga på landsbygden får mer likvärdiga villkor som andra unga när det gäller att komma till sitt första jobb eller en efterlängtd utbildning. Den rödgröna regeringen bad efter många påminnelser i riksdagen till slut om en modernisering av föreskrifter från Transportstyrelsen gällande A-traktorer och epatraktorer. I detta läser alla in som använder fordonen att man nu återkommer med likställda villkor bland annat angående miljö, hållbar utveckling, höjd hastighet etc.

Ungas frihet att röra sig är en stark drivkraft för utveckling och att förverkliga sina livsdrömmar. Det kommer vi fortsatt att driva och stärka. Unga på landsbygden ska inte ha sämre möjligheter än andra. Ökad rörlighet möjliggör en ökad chans att ta första stegen in på arbetsmarknaden, och fler i jobb!

Av miljöskäl är det också angeläget att modernisera hastigheten. När växlar på en A-traktor måste spärras och maximalt vridmoment samt effektuttag ändå måste tas ut vid en låg växel blir det ett mycket högt varvtal, cirka 5 500 varv i minuten vid 30 km per timme. Det gör att vi får onödigt höga koldioxidutsläpp. Det är stelbent och föråldrat att använda sig av ett begränsningssystem som har funnits i ett halvt sekel. Dessutom är det ofördelaktigt för miljön.

Cecilia Widegren (M)

John Widegren (M)

Ann-Britt Åsebol (M)

Mats Green (M)

Elisabeth Björnsdotter Rahm (M)

